

Društvo slovenskih skladateljev
Society of Slovene Composers

Trg francoske revolucije 6/1
SI-1000 Ljubljana, Slovenija
tel: +386 1 241 56 60
fax: +386 1 241 56 66
info@dss.si
www.dss.si

Management
tel: +386 1 241 56 70
management@dss.si
Koncertna dejavnost
tel: +386 1 241 56 64
koncert@dss.si

Edicije DSS
tel: +386 1 241 56 62
edicije@dss.si
Arhiv
tel: +386 1 241 56 68
arhiv@dss.si

ZADEVA: Predloga Društva slovenskih skladateljev (DSS) v postopku zbiranja predlogov pobud za spremembe ZMed-1 – Zakona o medijih (Evidenca vladnega akta: 2023-3340-0019)

Spoštovani,

Društvo slovenskih skladateljev (v nadaljevanju DSS) ugotavlja, da predlog novega Zakona o medijih prinaša nekatere formulacije, ki ne vzdržijo strokovne presoje, ter nekatere rešitve, ki se ne skladajo z nameni in cilji, kot so zapisani v obrazložitvi k 23. členu tega zakona. Predlog zakona namreč neustrezno definira pojem slovenska glasba in hkrati v nekaterih segmentih pomembno znižuje oziroma ogroža raven zaščite in promocije slovenske glasbene ustvarjalnosti.

Posledično DSS zahteva:

I. da se spremeni formulacija v 27. točki 3. člena ZMed-1 'Glasba v slovenskem jeziku zajema skladbe, izvajane v slovenskem jeziku'

Utemeljitev:

Predlagatelj zakona v 3. členu ZMed-1 poda obrazložitev, da 'Glasba v slovenskem jeziku zajema skladbe, izvajane v slovenskem jeziku'. Iz takšne formulacije izhaja, da se bodo po novem kvote za izvajanje slovenske glasbe nanašale le na glasbo z vokalnim partom ali parti v slovenskem besedilu, ne pa tudi na instrumentalno glasbo, kot tudi ne na vokalno ter vokalno-instrumentalno glasbo slovenskih avtorjev, ki uporablja tuj jezik (npr. latinščino). Takšna opredelitev krči slovensko glasbo le na 'glasbo v slovenskem jeziku' in je zato kontradiktorna, nestrokovna, neustrezna in neprimerna. Ponižujoča in diskriminatorna je do instrumentalne glasbe in njenih ustvarjalcev, saj jih izključuje iz kroga slovenske glasbe, hkrati pa jih izloča iz s tem zakonom določenih kvot. Takšna formulacija sugerira, da je slovenska glasba le glasba, ki ima (prevladujoče) slovensko besedilo. S tem so skladatelji instrumentalne, deloma pa tudi vokalne in vokalno-instrumentalne glasbe razvrednoteni, diskriminirani, postajajo nekakšen 'nigdirdom' in so v bistvu uvrščeni med tuje skladatelje.

Definicijo slovenske glasbe je potrebno ob upoštevanju odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije preoblikovati tako, da jasno in nedvoumno zajema vse tri, namreč (1) vokalno, (2) instrumentalno in (3) vokalno-instrumentalno glasbo, ter hkrati jasno in nedvoumno formulira, da gre za glasbo (ki v svetovno glasbeno zakladnico prinaša doprinos) slovenskih glasbenih ustvarjalcev

oziroma ustvarjalcev slovenskih korenin oz. ustvarjalcev, ki zastopajo in predstavljajo slovensko kulturo.

II. DSS prav tako zahteva, da se iz 4. odstavka 23. člena ZMed-1 odstranita 4. in 5. alineja, ki navajata, naj **'Določbe o deležih glasbe v slovenskem jeziku po tem zakonu ne veljajo za:**

...

- **radijski in televizijski programi, ki v skladu z dovoljenjem za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti predvajajo večinoma instrumentalno glasbo;**
- **3. program Radia Slovenija – program Ars'.**

Utemeljitev:

ZMed-1 v tem členu širi krog upravičencev, ki kvot niso dolžni zagotavljati. Ta člen je, kar zadeva omenjeni alineji, v nasprotju s cilji, navedenimi v prvem in drugem odstavku Obrazložitve k 23. členu, saj ne ščiti in promovira slovenske glasbene ustvarjalnosti, pač pa prinaša nasprotno – njeno razvrednotenje. V 2. odstavku prav te obrazložitve je nadalje zapisano, da v primeru radijskih in televizijskih programov Radiotelevizije Slovenija znaša delež slovenske glasbe 40 odstotkov, kar ne vzdrži, saj 4. in 5. alineja 4. odstavka 23. člena ZMed-1 3. program Radia Slovenija – program Ars ter radijske in televizijske programe, ki predvajajo večinoma instrumentalno glasbo, odvezuje upoštevanja kvot, s čimer se delež slovenske glasbe zagotovo ne bo povečal, niti obdržal, pač pa le zmanjševal.

4. alineja 4. odstavka 23. člena ponovno postavlja instrumentalno glasbo v neenakopraven položaj s tisto, ki v kakršni koli obliki vsebuje vokal. Ob uveljavitvi te alineje bi bili slovenski skladatelji instrumentalne glasbe prizadeti tudi gmotno, saj bi se njihova dela gotovo predvajala v manjši meri. Diskriminirana bi bila instrumentalna dela za različne orkestre (simfonični, godalni, pihalni, tamburaški itn.), ansamble, različne manjše (komorne) instrumentalne zasedbe s področja vseh glasbenih žanrov in skladbe za solo instrument.

5. alineja 4. odstavka 23. člena diskriminira predvsem slovensko resno oz. umetniško glasbo, ki je najbolj zastopana zvrst na 3. programu Radia Slovenija – Programu Ars, in jo postavlja v neenakopraven položaj z drugimi glasbenimi žanri. Tudi resna oziroma umetniška glasba (vokalna, instrumentalna in vokalno-instrumentalna) je slovenska glasba in je izjemno pomembna za slovensko nacionalno identiteto. Je na vrhunski kakovostni ravni in mednarodno uživa velik ugled. Tudi ta – v sebi estetsko

Društvo slovenskih skladateljev
Society of Slovene Composers

Trg francoske revolucije 6/1
SI-1000 Ljubljana, Slovenija
tel: +386 1 241 56 60
fax: +386 1 241 56 66
info@dss.si
www.dss.si

Management
tel: +386 1 241 56 70
management@dss.si
Koncertna dejavnost
tel: +386 1 241 56 64
koncert@dss.si

Edicije DSS
tel: +386 1 241 56 62
edicije@dss.si
Arhiv
tel: +386 1 241 56 68
arhiv@dss.si

zelo pestra in raznolika zvrst – nujno in nič manj kot ostala slovenska glasba, potrebuje zakonsko zaščito, podporo in promocijo.

Vsled navedenega je nujno, da ostane tudi v naprej nacionalna Radiotelevizija v celoti, tudi njen 3. radijski program – Program Ars, zavezana k predvajanju 40 odstotkov slovenske glasbe. Prav tako je nujno, da so k upoštevanju kvot slovenske glasbe zavezani radijski ali televizijski programi, ki predvajajo večinoma instrumentalno glasbo, saj je tudi ta plod ustvarjanja slovenskih ustvarjalcev in prinaša slovenski delež v mozaik svetovne kulturne zakladnice.

Dušan Bavdek,
Predsednik Društva slovenskih skladateljev

Ljubljana, 31. 01. 2024